

KRISTUS MEISSÄ JA KOHTALO

Pekka Ervastian esitelmä 25.3.1923

Viime sunnuntaina lausuttiin täällä ajatus, joka epäilemättä hämmästytti sitä kuulijaa, joka ensimmäisen kerran ajatuksen kuuli. Se ajatus oli, että joka kerta kun ihminen, lapsi syntyy maailmaan, syntyy Kristus maailmaan. Tämänlaatuinen ajatus voi tuntua aivan Jumalan pilkalta ihmisen mielestä, joka ei ole sitä ennen kuullut tai tullut ajatelleeksi. Mutta kuitenkin siihen sisältyy suuri ja syvä totuus. On itse asiassa niin, että kun me syvästi henkisesti katselemme elämää ja ihmisen syntymistä tähän maailmaan, on niin, että se on Kristus, se on Jumala, joka syntyy. Se on Jumala, joka ruumiillistuu, ilmentää itsensä maan päällä. Jumala ilmestyy maan päällä.

Tämä on todellakin hämmästyttävä ajatus. Mutta jos muistamme, ettei ole olemassa muuta kuin yksi elämä, yksi suuri elämä, yksi ainoa Jumala, yksi elämän henki, silloin on luonnollista, itsestään lankeavaa, että tämä elämä on joka paikassa. Ei ole luonnossa sitä kohtaa, jossa ei tätä suurta elämän henkeä ole. Se elämän henki on kaikissa luonnon valtakunnissa, on kivikunnassa ja kasvikunnassa, on luonnon elementeissä, on eläinkunnassa ja on ihmiskunnassa.

Jumala on immanentti kaikkialla, sanoo kristillinen teologia ja kun teemme tästä Jumalan immanentista, kaikkialla olemassaolosta, selvät ja oikeat johtopäätökset, silloin tulemme siihen, että Jumala on joka paikassa, Jumala on jokaisessa eläimessä, ja Jumala on jokaisessa ihmisessä, ja silloin me myöskin ymmärrämme, että Jumala on kivikunnassa ilmentänyt itsensä toisella tavalla kuin kasvikunnassa. Ja jos Jumala on kasvikunnassa, on Jumala taas siinä toisella tavalla ilmentänyt itsensä kuin eläinkunnassa. On aivankuin jumalallinen elämä saavuttaisi useampia ja useampia ilmentymismuotoja. Jos kivikunnassa meistä tuntuu, että siinä ei ole tajuntaa, vaan siinä

on ainoastaan pysyviä muotoja, Jumala on siinä etsinyt ja saavuttanut jonkinlaisia jäykkiä, pitkäaikaisia muotoja, niin taas kasvikunnassa voimme sanoa, että Jumala on jo saavuttanut jotain orgaanista elämää. Toisaalta kasvit jo tuntevat jotakin, ne elävät, ja taas jos sanomme eläinkunnasta, että Jumala on siinä, niin voimme lisätä, että Jumala eläinkunnassa on etsinyt ja saavuttanut vielä uuden muodon, siinä on jo jotakin tajuntaa, siinä on tunteita, siinä on ehkä jonkinlaisia ajatuksia, siinä on sielu, niinkuin sanomme.

Ja kun tulemme ihmiskuntaan, näemme, että Jumala on siinä saavuttanut kaikkein ihmeellisimmän saavutuksen. Jumala on jo pukeutunut minätajuntaan. Tässä ei ole enää ainoastaan tunteita ja ajatuksia, ei ole aistimuksia niinkuin kasvikunnassa, eikä ole ainoastaan muotoja niinkuin kivikunnassa, vaan tässä ihmiskunnassa on jo alkanut tajunta, minätajunta. Jumala on ihmiskunnassa siis saavuttanut uuden ilmenemismuodon. Jumala ihmiskunnassa on jo minä ja ilmenee kaikenlaisina persoonallisuuksina, yksilöllisyyksinä, minuuksina. Jumala on ihmiskunnassa aivankuin jakaantunut moneen miljoonaan minään. Ja meidän täytyy sanoa, että korkein saavutus silloin on tämä inhimillinen saavutus. Siinä on kaikkein enemmän ilmenemismuotoja. Ihmiskunta on korkein muoto. Niin pitkälle voi meitä aivan seurata panteistinen näkökanta.

Panteismi, se maailmankatsomus, joka uskoo Jumalan kaikkiallisuuteen, se juuri sanoo, Jumala on joka paikassa ja sen täytyy tulla siihen, että Jumala on ihmiskunnassakin, se on luonnollinen johtopäätös. Mutta korkeampi kuin panteismi, syvempi ja sisäisempi kanta on se, jota sanottakoon sitä teosofiaksi, okkultismiksi, antroposofismiksi, rosencreutsiläisyydeksi, mystiikaksi, joka sanoo: „Jumala on kyllä kaikkialla, mutta Jumala itsessään ei ole kuitenkaan ilmennyt muuta kuin harvoissa ihmisissä.“ Jumala on luonnossa ilmestynyt rikkaampana. Siinä ei ole sitä ristiriitaa, mitä on ihmismaailmassa. Ihmismaailmassa vallitsee siveellinen ristiriita.

Ihminen on semmoinen olento, joka on jakautunut ikäänkuin kahtia. Hän puhuu hyvästä ja pahasta, oikeasta ja väärästä, totuudesta ja valheesta, ja tietysti kun hän ajattelee suurta henkeä, pyhää Jumalaa, niin hän ei tahdo nimittää häntä nimellä vääräys ja pahuus, vaan hän tuntee itsessään filosofinakin, että siinä suuressa jumalallisessa elämässä ja tajunnassa vallitsee harmonia, siinä vallitsee pyhyys, totuus, oikeus, rakkaus, hyvyys ja sopusointu. Ja sen tähden hän ei voi sanoa, että ihmismaailmassa kaikki olisi Jumalaa. Sen tähden hän sanoo: „Ihmismaailmassa on jotakin rikkoutunutta. Jumala on ainoastaan Kristuksessa.“ Ja sentähden mystikko sanoo: „Vaikka Jumala on joka paikassa ja joka ihmisessä, on kuitenkin Kristus ainoa, joka tuntee Jumalan. Jumala on kaikkien olemassa olevaisten Isä, mutta ainoastaan Kristus tuntee Isän, ainoastaan Jumalan poika tuntee Isän Jumalan.“

Mikä Kristus on? Onko Kristus vain siis joku historiallinen henkilö? Ei, Kristus on Jumalan poika, Kristus on Jumalan poikatajunta ja se tajunta ilmenee ihmisessä. Ihmisessä voi ilmetä Kristustajunta eli Jumalan poika-tajunta. Se on ainoastaan ihminen, joka voi oppia tuntemaan itsensä Jumalan pojaksi. Ja sentähden ihminen on se, joka voi tuntea Jumalan, joka voi tutkia Jumalan syvyyden, niinkuin Paavali sanoo: „Ihmisen henki tutkii Jumalan syvyyden“, mutta se tapahtuu ainoastaan sillä tavalla, että Kristus tulee Jumalassa itsetietoiseksi.

Eikö Kristus tavallaan ole ihmisessä? Kristus on joka ihmisessä. Se on teosofian ja kaiken mystiikan A ja O. Se on kaiken jumalallisen viisauden lähtökohta ja päämäärä: Kristus on joka ihmisessä. Sentähden me näemme kuinka maailmassa, kristikunnassa ja muissa uskonnoissa etsitään Vapahtajaa, joka olisi jossakin ja voisi ihmisen vapahtaa, sillä ihminen tuntee itsensä tuoksi yksinäiseksi hajanaiseksi olennoiksi, joka tietää totuudesta ja valheesta, hyvästä ja pahasta, oikeasta ja väärästä, ihminen on se olento, joka vaeltaa kahden maailman välillä, jumalallisen ja perkeleellisen, joka tekee syntiä ja tekee hyvää.

Ihminen on tämä ristiriitainen olento ja sentähden ihmiskunnan huokaus on aina ollut: „Missä on Vapahtaja, missä on se, joka päästää tästä synnin ruumiista?“, niin kuin apostoli sanoo. „Missä on se, joka minut pelastaa?“, näin huokaa ihmiskunta ja näin tuntee ihmissielu, kaikki etsivät rauhaa ja Vapahtajaa.

Ei kumma, että ihmiset etsivät tätä Vapahtajaa, että he luulevat, että Vapahtaja on jossakin, jos uskonnosta he etsivät Vapahtajaa ja joka uskonnossa heillä on Vapahtaja. Ja niin on kristinuskossakin, joka sanoo, että tämä tie teidät vapahtaa, jos uskotte näin, niin teidät pelastetaan. Hän, joka monta vuotta sitten kuoli ristinpuulla teidän syntienne sovituksesi, hän teidät vapahtaa. Näin sanotaan kristinuskossa ja ihmiset tyytyvät vastaanottamaan tämän ulkonaisen Vapahtajan. Kun he sanovat itsekseen: „minä uskon Jeesus Kristukseen, hänen armoonsa“, niin heille tulee siitä aivan kuin parempi olo ja jonkinlainen rauha. Sentähden on luonnollista, että ihmiset tyytyvät vain ulkonaiseen Vapahtajaan, mutta jos he ovat syvempiä olentoja, vähän ajattelevampia, jos he eivät tahdo tuudittaa itseään minkäänlaiseen uneen, jos he eivät tyydy jonkinlaiseen keinotekoiseen tunnelmaan, silloin he sanovat itselleen: „Mutta missä on se Vapahtaja ja minä tahdon tuntea ja tietää, missä on se totuus, sillä minä en tahdo suggeroida itseäni ja tuudittaa mieltäni minkäänlaiseen sadun uskoon, vaan minä tahdon tietää totuuden ja yksin totuus voi minua tyydyttää.“

Ihmiset, jotka tällä tavalla ajattelevat syvemmin ja vaativat enemmän elämältä, eivät silloin pysähdy ulkonaiseen Vapahtajaan, vaan heidän täytyy, ennen kuin he rauhan saavat, ymmärtää ja tajuta, että Vapahtaja, nimittäkööt he millä tavalla tahansa häntä, Jumalaksi, Buddhaksi, Brahmaksi, Jeesukseksi, Muhammediksi tai Allahiksi, millä nimellä tahansa, heidän täytyy kuitenkin päästä siihen, että he tuntevat, näkevät tuon Vapahtajan, tajuavat tuon Kristuksen, Jeesuksen, Buddhan omassa sisässään. He eivät voi enää uskoa ulkonaisesti johonkuhun Vapahtajaan, vaan heidän täytyy oppia näkemään ja tuntemaan häntä omassa

itsessään. Se on silloin heidän ehdoton vaatimuksensa ja silloin heille selviää: ratkaisun täytyy olla näissä sanoissa „Kristus meissä, Christus in nobis“, ja silloin he voivat filosofisesti ymmärtää, mitä mystillisellä Kristuksella tarkoitetaan. He ymmärtävät, että Kristus on se tajunta ihmisessä, joka tajuaa Jumalan Isäksi ja itsensä Jumalan pojaksi. Se on semmoinen tajunnantila ihmisessä ja ainoastaan ihmisessä, joka voi sanoa itsestään: „minä olen Jumalan poika, minä olen Kristus“, joka voi sen sanoa kaikessa nöyryydessä, kaikessa itsetietoisuudessa, kaikessa helppoudessa ja kirkkaudessa, kaikessa vakavuudessa, ei ylpeydellä, mutta ei keinotekoisella nöyryydellä, vaan todellisella inhimillisellä nöyryydellä, joka voi sanoa: „minä olen Jumalan poika“. Se on se tajunta, joka voi kumartua Pojan eteen ja ottaa Isän vastaan, tuntee ihmisenä, että minä olen Isän poika, minä olen Jumalan Poika. Se on se tajunta, joka voi sanoa ihmisessä aivan kirkkaasti ja pelkäämättä: „minä olen Kristus“.

Se tajunta, joka näin sanoo, on erikoinen tajunta meissä, se poikatajunta, Kristus-tajunta meissä. Se ei ole me itse tämmöisinä, kuin me olemme, se ei ole tämä persoonallisuus, se joka sanoo, minä olen Kristus, vaan se on se Poika-tajunta, joka sanoo, minä olen Kristus ja silloin myöskin huomaamme, että oli ainoastaan yksi ihminen maan päällä, Jeesus Natsarenius, Jeesus Kristus, joka sanoi sen ruumiinsa joka jäsenelle, koko olemuksellaan, kaikilla hermoillaan: „minä olen Kristus, minä olen Jumalan Poika, ken minut näkee, hän näkee Jumalan“. Se oli ainoastaan tuo yksi ainoa ihminen, Jeesus Kristus, joka oli niin täydellisesti uppoutunut Isä-tajuntaan ja jossa Isä eli niin täydellisesti, että hän todella ilmensi Isänsä. Hän oli Isän Jumalan ruumiillistunut Poika. Hän oli ainoa, mitä me tiedämme.

On ollut maailmassa merkillisiä olentoja, suuria ihmiskunnan vapahtajia, on ollut ihanneihmisiä, kuten Gautama Buddha Intiassa, semmoinen saavuttamaton, käsittämätön, suurenmoinen olento, joka syntyy kuninkaaksi ja hallitsijaksi, jolla oli koko tämän maailma ja rikkaudet, ja kaikki sen nautinnot ja ilot, ja

mahdollisuudet tarjona ja joka, kun hän näki, että ihminen voi tulla sairaaksi ja kuolla, joka, kun hän näki, että ihminen voi kärsiä nälkää, että ihminen ei eläkään kaikessa loistossa ja ihanuudessaan ikuisesti, niin kuin hän oli tottunut ja hänen isänsä oli antanut hänen elää, kun hän yhden ainoan kerran huomasi vain tuon, että ihminen on onneton olento, että ihminen on oikeastaan syntynyt tänne kärsimyksien mahdollisuudella ja kuoleman mahdollisuudella, niin hän kysyi: mikä on tämä elämä, miksikä minä sitten istun ruhtinaan istuimella, miksikä minua toiset palvelevat ja koettavat lohduttaa, miksikä minulla on ihana vaimo ja pieni poika, miksikä minun pitää olla onnellinen, jos kerran elämässä on kärsimyksen mahdollisuutta, jos kuitenkin ihminen voi sairastua ja kuolla, ja tulla vanhaksi ja heikoksi. Hän, tuo ihmisistä jaloin, luopui kaikesta.

Hän ei tahtonut iloita ja nauttia, hän ei tahtonut istua kuninkaana, koska ihmiselämä on niin salaperäinen. Hän lähtee ulos etsimään elämän arvoituksen ratkaisua ja hän jätti hiljaa yöllä vaimonsa tietämättä, kenenkään tietämättä hän jätti perheensä ja kuningasistuimensa, meni ulos metsään ajattelemaan. Ja siellä hän tapasi toisia joojeja ja tutkijoita, niin kuin Indiassa on, jotka ajattelivat elämää ja etsivät Jumalaa ja siellä hän mietti vuosikausia etsiskellen, harjoittaen kaikenlaista itsekidutusta, tuntien kaikkia inhimillisiä tunteita, kaikkea synnin viettelystä ja voitti aina, voitti niin kuin myöhemmin Jeesus. Hän oli kerran luopunut kaikesta ja vaikka synti ja viettelys tuli missä muodossa tahansa tahtoi houkutella häntä takaisin maailmaan ja sen nautintoihin, hän voitti. Hän tahtoi tietää totuuden.

Ja lopulta monien vuosien mietiskelyjen, harjoitusten ja kidutusten jälkeen hän istuutui viisauden puun, boodhipuun varjoon ja sanoi: „nyt en tästä nouse ennenkuin Jumala on minulle ilmestynyt“. Ja siinä istuen koko elämä hänelle paljastui. Jumala ilmoitti itsensä hänelle, Jumala ja hänen enkelinsä tulivat hänen luoksensa, niin kuin me sanoisimme kristillisellä kielellä, kertoivat hänelle kaikki maailman salaisuudet, ilmoittivat hänelle

kaikki, hän näki mikä on elämä ja ihmisen tehtävä. Ja hän sai tietää, että ihmisen tehtävä on vapautua ja yhtyä jumalalliseen tajuntaan.

Hän lähti ulos auttamaan ihmisiä, saarnaamaan totuutta, kertomaan heille elämän suurta salaisuutta, hän vaelsi ympäri Indiassa 45 vuotta kerjäläismunkkina ja pyhät kirjat kertovat hänestä, että 11.000 ihmissielua sai pelastuksen hänen työnsä ja vaikutuksensa kautta. Ja kuitenkin hän, joka on ollut jaloin ihmissankari mitä meidän ihmiskunnassamme on siihen saakka ollut, kuitenkin hänkin seisoo aivankuin pää kumarassa Jeesus Kristuksen edessä. Pää kumarassa ja sitten päätä nostaen, jotta hän voisi ottaa vastaan Kristuksen loisteen, sen tähden että Jeesus Kristus, Jeesus Natsarenius ilmensi Isää vielä täydellisemmin kuin Buddha.

Buddha näki surun, näki kärsimyksen, näki kaiken olemassaolon tuskan ja hän tahtoi, että ihmiset siitä pelastuisivat, mutta Jeesus Kristus näki vielä selvemmin, vielä kirkkaammin ja yksinkertaisemmin, inhimillisemmin, että kaiken takana oli rakkaus ja autuus. Autuus ei ole saavutettavissa ainoastaan nirvaanassa, autuus ei ole saavutettavissa ainoastaan siten, että ihmiset hirmuisten ponnistusten ja itsekidutusten ja äärettömien mietiskelyharjoitusten perästä saivat tajuntansa nostetuiksi ja pääsivät nirvaanaan, vaan hän sanoi, että ihminen voi heti omaksua Isästä Jumalasta semmoisen elämän ja tajuntapuolen, että hän voi tuntea itsensä Jumalan Pojaksi. Ja kun hän tuntee itsensä Isän pojaksi ja ymmärtää, että Jumala, itse suuri elämä ei voi olla surua ja tuskaa, ei voi olla muuta kuin autuutta ja harmoniaa, ja sopusointua ja rakkautta ja ihmeellistä iloa, niin ihminenkin heti, kun hän vain oppii tuntemaan itsensä tuon Isän Jumalan pojaksi, onkin heti tullut osalliseksi siitä Jumalan harmoniasta ja sopusoinnusta, ja ilosta ja autuudesta ja rakkaudesta, ja sen tähden Jeesus Kristus on vielä korkeammalle noussut, vielä yksinkertaisemmaksi tehnyt elämän probleemin,

hän on vielä selvemmin ja kirkkaammin ymmärtänyt Isän kuin Buddha.

Me sanomme sen tähden mystillisesti, että jokaisessa ihmisessä, joka syntyy maailmaan, ei ainoastaan Jumala ruumiillistuteta, panteistisessa merkityksessä, vaan myöskin Kristus. Ihminen on myöskin aivan kuin Kristus syntyneenä maailmaan. Miksikä? Sen tähden että Kristus on meissä, Jumalan Pojan tajunta on meissä. Sentähden sanoo eräs kristillinen kirkkoisä: „Jokainen lapsi on luonnostaan Kristus.“ Hän tarkoittaa sillä, että jokaisessa lapsessa ja ihmisessä on juuri tämä Kristus-tajunta, Poika-tajunta niin lähellä. Se on niin lähellä jokaista, että on ihme, että me emme saa siitä kiinni. Ja me emme saa siitä kiinni. Suuret joukot, useimmat ihmiset eivät saa kiinni siitä, että he ovat Jumalan poikia. Miksikä ei? Mikä on se kohtalon voima, joka estää heitä tuntemasta itseään Jumalan pojiksi, kun he kuitenkin sisimmässään sitä ovat?

Se on kohtalo. Se on meidän ihmiskuntamme kohtalo. Mehän synnymme turmeltuneeseen maailmaan. Me synnymme maailmaan, jossa ei ole tuota tietoisuutta vielä, vaan joka on turmeltunut ja sairaalloinen. Me olemme kaikki jumalalliselta kannalta katsoen aivan kuin sairaat ja sisimmässämme me olemme Jumalan Poikia, Kristuksia, mutta persoonallisessa olemuksessamme, koko tässä ilmennyksessämme me olemme puutteellisia, vaillinaisia, sairaita, epätäydellisiä, turmeltuneita. On aivan totta, mitä sanovat kristinuskon kirjat: „on olemassa perisynti, joka on ihmiskunnan turmio, on olemassa syntiinlankeemus.“ Tämä on totta. Me olemme langennutta sukukuntaa. Me olemme langenneet pois tuosta todellisesta tietoisuudesta, Jeesus Kristus-tajunnasta aineelliseen maailmaan, jossa vallitsee, niin kuin sanomme teosofisesti, karman laki ja niin kuin evankeliumissa sanotaan „Jumalan viha“. Tämmöiseen turmeltuneeseen, sairaaseen maailmaan olemme langenneet. Me pukeudumme joka kerta, vaikka sisimmässä sisässämme olemme enkeleitä, joilla on mahdollisuus Poika-tajuntaan, semmoiseen

ruumiiseen, käyttövälineeseen, joka on peritty ihmiskunnan turmeltuneesta verestä. Ja sentähden me synnymme keskelle kohtaloo.

Me synnymme vapauden maailmasta ja Jumalan Pojan maailmasta Kristus-tajunnassa kohtalon maailmaan, siihen maailmaan, jossa jatkuu seuraukset meidän omista ja koko ihmiskunnan ajatuksista, tunteista ja teoista. Me synnymme sytten ja seurausten maailmaan, me synnymme tuon syysuhdelain maailmaan. Sentähden me olemme kuin vankeudessa täällä. Me synnymme maailmaan, jota turmelus ja synti ja sairaus vallitsee, jossa kuolema hallitsee. Ja tämä tuntuu meistä niin ihmeelliseltä ja salaperäiseltä. Kuinka me, jotka itsessämme olemme enkeliolentoja, joilla on mahdollisuus Kristus-tajuntaan, kuinka me synnymme maailmaan persoonallisiksi olennoiksi, jotka ovat tietoiset synnistä ja turmeluksesta ja sairaalloisuudesta? Kuinka tämä on mahdollista? Miksi se on niin?

Kun me okkultisesti tutkimme ihmistä, täysikasvuista ihmistä, ei lasta, ja hänen sisäistä sieluelämänsä, niin me huomaamme, että hän tässä turmeluksen laaksossa käy koulua. Hän täällä jotakin oppii, jotakin ihmeellistä, me näemme aivan selvästi, että hän oppii vähitellen hallitsemaan aineellista maailmaa. Sillä kun me seuraamme hänen historiaansa taaksepäin okkultisesti, mystillisesti, eikä ainoastaan ulkonaishistoriallisesti, sillä tämä meidän historiamme käsittää vain mitättömän lyhyen ajan, mutta kun me seuraamme hänen historiaansa miljoonia vuosia taaksepäin täällä maapallolla, sillä ihminen on ollut täällä miljoonia vuosia, silloin me selvästi voimme huomata, kuinka ihminen itseasiassa tässä maailmassa on kuin koulussa.

Mitä hän täällä oppii? Mitä me huomaamme silloin tutkiessamme? Me huomaamme aivan selvästi ja meidän luonnontieteilijämme sen ymmärtävät ja myöntävät, että ihmiset oppivat ensiksikin ajattelemaan, siis ajatus on jotakin, jota ihminen ei osaa. Kun me menemme kyllin kauaksi taaksepäin

ihmisen historiassa ja ihmiskunnan okkultisessa historiassa, näemme että hän ei osannut ajatella. Mikä se oli ihmisellä synnynnäisenä kykyä, joka kuului hänen olemukseensa? Se oli semmoinen kyky, että hänen tajuntansa vastasi kaikkiin ulkonaisiin vaikutuksiin, kaikkeen mitä hän tunsu ja mistä hän tuli tajuiseksi ympäristössään, ulkomaailmassa. Alussa hän aina tajusi sillä tavalla, että jos mitä tapahtui ulkomaailmassa, jos hänen ympärillään jotakin kohtasi hänen aistejaan, mitä hänellä oli, niin hänellä oli semmoinen ominaisuus synnynnäisenä, jota me nimitämme mielikuvitukseksi, hänen mielikuvituksensa osasi heti hänen eteensä antaa kuvan. Ja nämä kuvat olivat alussa niin epämääräisiä, että meidän täytyy sanoa, että ne olivat kuin jonkinlaisia värivaikutelmia, niin kuin me nykyään teosofisella kielellä sanomme, jonkinmoisia astraalisia tajuamuksia, ne olivat niin epämääräisiä, mutta vähitellen ihminen oppi näkemään selvemmin, varsinkin sen perästä, kun hän alkoi saada fyysiset silmät ja alkoi fyysisesti nähdä tähän maailmaan. Vasta silloin hän alkoi erottaa ensin hämärästi ja sillä tavalla, että hänen mielikuvituksensa loihti mukaan kaikenlaista. Jos hän olisi esim. sumuisena päivänä kulkenut metsässä ja nähnyt jonkun suuren mammutin tai muun eläimen tulevan vastaan, niin ei hän ollenkaan nähnyt aluksi mammuttia siinä muodossa kuin me voimme mammutin nähdä ja kuvata, vaan hän tunsu, että tässä oli jotakin vaaraa ja ihmisen mielikuvituksessa leimahti kummallisia valoja ja jotakin muotoja ja hänen fyysiset silmänsä, jotka juuri olivat alkaneet toimia, näkivät vain jotakin hämärää, joka liikkui, mutta hän ei voinut selvästi erottaa muuta kuin että vaara uhkaa, hänen pitää paeta. Vasta pitkien aikojen kuluessa ja sillä tavalla, että ihminen yhä uudestaan silmillään katseli ja oppi näkemään tätä näkyväistä maailmaa ja erottamaan todellisuuden omasta mielikuvituksestaan ja vasta sen perästä kuin ihminen oppi erottamaan tämän näkyväisen maailman aineellisia todellisuuksia, vasta sen perästä hän oppi ajattelemaan ja sitten hän vasta osasi

järjestää vaikutelmansa ja osasi erottaa objektiivisesti sen, minkä hän todella aistitsi ja mitä oli hänelle sielullisia vaikutelmia.

Tänä päivänä olemme tietysti tulleet semmoiseen kohtaan, että jokainen meistä aivan selvästi näkee, että tämä on kateederi, tuossa on penkki, katto, seinä j.n.e. Me näemme asioita samalla tavalla. Me emme aina enää erehdy ulkonaisista aistimuksista. Me voimme nähdä, että tämä huone on tilava ja tekee kauniin vaikutuksen, että seinä on väriltään kaunis. Voimme ajatella mitä tahansa sielullisia vaikutelmia ja arvostelmia, mutta kuitenkin aistillisesti näemme objektiivisen todellisuuden samalla tavalla, vaikka meidän sielulliset vaikutelmamme saattavat olla erilaisia. Tietysti jos menemme luonnontieteellisen tarkoiksi, niin todellakin saamme tietää tutkijalta, että jokainen ihminen ajattelee ja näkee ympäröivää maailmaa eri lailla. Mutta ne ajattelevat niin vähän erilaisilla, että se ei käytännössä mitään merkitse. Me emme riitele, vaan myönnämme, että tuo seinä on vihreä, korkeintaan joku värisokea sanoo, että se on punainen. Ja meillähän ei olisi minkäänlaista kulttuuria, jos emme havaitsisi ulkomaailmaa samalla tavalla.

Ja kaikki on opettanut meitä ajattelemaan, sillä me emme ole nyt ainoastaan ajatelleet tuota näkyväistä maailmaa ja sen kaikki ilmiöitä, vaan me olemme myöskin oppineet ajattelemaan aatteellisia käsitteitä. Ennenhän maailmassa tuo oli mahdotonta. Jos ennen maailmassa voimme havaita, silloin kun ihmiskunta oli nuori, että Jumala tuli maailmaan, että enkelitajunta ja Kristustajunta oli lähellä ihmistä, niin se oli niin epämääräistä, etteivät ihmiset voineet sitä ajatella. Ei ihmisellä voinut olla mitään selviä käsitteitä metafyyillisistä asioista, sillä ihminen ei ollut oppinut ajattelemaan. Kaikki mitä oli tajuttu näkymättömästä maailmasta se oli hämärää, se oli vain tunnetta. Mutta nyt ihminen on vuosimiljoonien kuluessa oppinut ajattelemaan, hän on oppinut abstraktisesti asioita ja eettillisiä käsitteitä ajattelemaan, hän on oppinut geometriaa ja matematiikkaa niiden korkeimmassa muodossa, hän on oppinut filosofiaa j. n. e. Ja sen

tähden vaikka me ollessamme enkeliolentoja ja kuitenkin syntyessämme tämmöiseen turmeltuneeseen maailmaan synnin ja ristiriitojen epätäydelliseen elämään, kuitenkin olemme oppineet paljon. Me olemme oppineet ei ainoastaan ajattelemaan, vaan olemme oppineet asioita käsittämään. Me olemme oppineet hyvää ja pahaa. Me olemme oppineet, että meidän ajatuksemme, sanamme voi olla joko ristiriidassa elämän ja luonnon totuuksien kanssa, Jumalan tahdon kanssa tai sitten voivat olla sopusoinnussa.

Me olemme oppineet siis jotakin moraalialia. Me sanomme „tuo on väärin“ taikka „tuo on väärä ajatus, tuo on oikea teko“. Ja me tarkoitamme sillä, että se mikä on oikein, on jossain sopusuhtaisessa suhteessa itse elämän sisäiseen tahtoon, itse Jumalan henkeen. Vaikka me emme uskoisi mihinkään Jumalaan, vaikka olisimme millaisia materialisteja tahansa, me uskomme kuitenkin jonkinlaiseen moraalisiin.

Me olemme siksi paljon oppineet tässä maailmassa, että teemme eron hyvän ja pahan välillä, oikean ja väärän, totuuden ja valheen, todellisuuden ja mielikuvituksen välillä. Me olemme alussa olleet aivan ilman moraalista tajuntaa. Kun menemme kylliksi kauas ihmiskunnan historiassa ja katselemme minkälaisia ihmiset olivat alussa, niin huomaamme, että me emme ole paljon tietäneet hyvästä ja pahasta, emme mitään oikeasta ja väärästä. Alussa on ollut semmoisia muualta tulleita korkeammassa ihmiskehitysjaksossa kehittyneitä ihmisiä, jotka ruumiillistuivat tänne maan päälle ja kehittivät muita ihmisiä. Ne olivat niitä viisaita, niitä vihittyjä, niitä suuria johtajia, joista puhutaan kaikissa pyhissä kirjoissa ja uskonnoissa, niitä semmoisia korkeampia ihmisiä, jotka syntyivät tänne maan päälle opettamaan meitä, kun olimme aivan lapsia, jotka emme osanneet mitään ajatella. Me matkimme heitä, tottelimme heitä, uskoimme heitä ja sentähden meidän lapsuusaikamme oli tavallaan parempi silloin, kun vielä tottelimme ja elimme niin kuin viisaiden suun kautta neuvottiin. Mutta mitä enemmän itse opimme näkemään ja

ajattelemaan, sitä enemmän meidät jätettiin omaan nojaan. Meidät jätettiin yksin kulkemaan, jotta oppisimme. Mutta meihin on jäänyt niiden ensimmäisten olentojen jättämä siveellinen ihannekäsitys, meihin on jäänyt tuommainen aavistus moraalista, moraalista täydellisyydestä.

Kukaan ihminen ei kiellä hyvää ja pahaa, kukaan ihminen ei kiellä oikeutta, hyvyttä, täydellisyyttä, että semmoinen käsitys on meillä aivan kuin luonnosta, kukaan ei sitä kiellä. Jokainen tietää, että meillä on se käsitys. Se on painettu tähän meidän turmeltuneeseen olemukseemme alkuaikoina. Itsessämme olemme enkeleitä, joilla on Kristus-tajunta ja mahdollisuus sisässämme, mutta tämä maailma ja elämä on turmeltunut, kun jäimme yksin elämään, mutta siihenkin meidän personalliseen tajuntaamme on painettu näinä ensimmäisinä aikoina jonkinlainen käsitys moraalista eli hyvästä ja pahasta. Sen tähden me emme voi kieltää, olimme minkälaisia tahansa, että jotakin hyvää pitäisi olla, meidänkin pitäisi olla ehkä hyviä. Meidänkin pitäisi ehkä pyrkiä hyvään. Me emme voi sitä kieltää, niin jokainen ihminen tuntee sisässään, nyt me vaellamme tässä turmeluksen elämässä ja olemme oppineet jotakin tapoja. Me olemme miljoonien vuosien vieressä tottuneet toiseen tai toiseen. Me olemme ensin tehneet paljonkin pahaa, vähitellen sivistyneet niin kuin sanotaan.

Vähitellen olemme kasvattaneet olemukseemme toisia tapoja. Me emme tahdo suorastaan surmata nyt enää. Me emme tahdo varastaa, me emme ole niin kehittymättömiä, ettemme enää muusta osaisi nauttia, kuin siitä, että revimme elävän olennon palasiksi. Jotkut voivat olla vielä niin suuressa määrin sairaita, mutta useimmat ovat jo niin paljon parempia, että he myöntävät, että heidän ei pitäisi olla julmia, ei pitäisi varastaa, ottaa toiselta, mitä hän on työllään hankkinut, vaan me käsitämme että on olemassa joku siveellisyys, moraalitietäminen elämässä. Ja kaikki nämä kokemukset, mitä olemme miljoonien vuosien kuluessa saaneet, aiheuttavat sen, että voimme ymmärtää kehityksen. Jos

soisimme, että pelastuisimme, että Vapahtaja vapahtaisi meidät tästä ristiriitojen ja tuskien elämästä, ja jos ymmärrämme että se Vapahtaja on oleva meidän sisässämme, meissä itsessämme, silloin me myöskin voimme ymmärtää, että se kaikki on saavutettavissa ainoastaan yhdellä määrätyllä keinolla nim. sillä, jota nimitämme itsekasvatukseksi.

Meidän täytyy kasvattaa itseämme, me emme saa jättää itseämme ainoastaan luonnon ja elämän kasvatettaviksi, vaan meidän täytyy kasvattaa itseämme ja kuljettaa itseämme aivan kuin Vapahtajan luo. Meidän täytyy kasvattaa itseämme niin, että Kristus-tajunta, joka on meissä, myöskin ottaisi meidät itseensä. Ja sentähden ihmiskunnassa aletaan enemmän ja enemmän ymmärtää meidän päivinämme itsekasvatuksen suurta merkitystä. Sentähden myöskin ymmärrämme, että itsekasvatuksessa täytyy olla erilaisia asteita.

Me ymmärrämme että se, joka on luonnostaan meissä kaikista kauimmas kehittynyt ja kasvanut, se se on, jota meidän täytyy ensinnä ryhtyä kasvattamaan. Mikä se on? Se on meidän ajatuskykymme, meidän järkemme. Me ihmiset vaellamme kaikenlaisissa ahdasmielisyyksissä ja ennakkoluuloissa ja harhaluuloissa. Jos tahdomme totuuden tietää, meidän täytyy kasvattaa järkeämme, meidän täytyy kasvattaa ajatustamme. Se on meidän ensimmäinen itsekasvatusohjelmamme ja me voimme niin hyvin ymmärtää, mikä siitä samalla seuraa ja mikä kuuluu siihen samalla myöskin meidän tapojemme suhteen, tavat, jotka ovat se toinen, mikä meissä on kasvanut.

Ymmärrämme, että kun ajatuksiamme ja järkeämme kasvatamme, niin myöskin on toinen asia, jota meidän pitää kasvattaa ja se on kieli. Se on lähinnä myöskin meidän inhimillisiä tapojamme. Se on lähinnä meidän ajatustamme. Kun puhdistamme ajatuksemme ja teemme järkemme teräväksi, niin meidän seuraava velvollisuutemme on tehdä kieleemme totuuden palvelijaksi, tehdä kieleemme Jumalan palvelijaksi. Me emme kieltämme saa enää turhaa käyttää. Se on ensimmäinen tapa, joka

meidän ehdottomasti täytyy puhdistaa. Se on ensimmäinen ruumiillinen kyky, jota meidän täytyy nostaa korkeammalle tasolle, sillä jos mitä me ihmiset väärinkäytämme, niin se on kieltämme. Me puhumme turhia, me puhumme valheita, me puhumme semmoista, joka ei ole kaunista ja kaikissa uskonnoissa varoitetaan meitä siitä, joten meidän ei tarvitse muuta kuin ottaa auki oma kristillinen raamattumme ja katsella sananlaskuja tai Pietarin ja Paavalin kirjeitä, niin huomaamme heti, että siinä nimenomaan sanotaan, että ihminen on velvollinen kasvattamaan itseään niin, että hän tulee vastuunalaiseksi sanoistaan. Hänen ei pidä puhua turhaan. Hänen ei pidä käyttää kieltään väärin. Siinä nykyajan ihmiset enemmän rikkovat, kuin muissa, sillä meillä ei ole enää niin paljon halua murhaamaan ja varastamaan j. n. e. Meillä ei ole niin paljon taipumusta tekemään niin kuin sanomme törkeitä syntejä, mutta meillä on taipumusta paljon salakavalampaan syntiin, paljon suurempaan syntiin, siveellisesti paljon pahempaan syntiin ja se on kielen väärinkäyttäminen. Tästä tavasta on sen tähden välttämätön huomauttaa. Se joka tahtoo, että hän tulisi tuntemaan Vapahtajan, se joka tahtoo että Kristus ilmoittaisi itsensä hänelle, Isä tulisi hänessä tietoiseksi Poika-tajunnassa, se oppikoon ajattelemaan oikein ja oppikoon puhumaan oikein.

Ne ovat aivankuin ensimmäiset ehdot. Sitten seuraa monia muita kasvatusohjeita. Paljon täytyy ihmisen kasvattaa itseään, ennenkuin hän on valmis luopumaan itsestään niin, että Kristus ottaisi hänessä asuinsijan. Niinkuin apostoli Paavali sanoo: „minä elän, mutta kuitenkin en minä elä, vaan Kristus elää minussa“. Ja se on vasta elämän alkua. Se on vasta jumalallisen elämän alkua, kun me voimme sanoa: „me emme itse elä, vaan Kristus elää meissä“. Se on jumalallisen elämän alkua, sillä sitten Kristuksen täytyy kasvaa ja kehittyä meissä ja meidän päämäärämme on tulla Jeesus Kristuksen kaltaisiksi yhtä suuressa määrässä kuin Isä Jumala oli läsnä Jeesus Kristuksessa, yhtä suuressa määrässä hän voi joskus olla läsnä meissä. Meidänkin

täytyy joskus tulla täydellisiksi, niinkuin taivaallinen Isämme on täydellinen. Meidänkin täytyy joskus tehdä niitä tekoja ja vielä suurempia kuin mitä Jeesus Kristus on tehnyt.

* * *